

ΑΜΟΡΓΟΣ.

—ο—

Ἡ Ἀμοργός εἶναι νῆσος τῶν νοτιανατολικῶν Σποράδων, καίμενη κατὰ τὴν 43°, 35' Ἀνατ. μήκους, καὶ 36° 53' Βορ. πλάτους, μεταξὺ Ἀστυπάλαιας, Ἀνάφης, Θήρας, Ἴου καὶ Νέξου καὶ σχηματίζουσα τὰ νοτιανατολικά ὅρια τῆς Ἑλλάδος· ἔχει δὲ περίμετρον 80 περίπου μίλια, σχῆμα τριγωνίδες καὶ εἶναι ὄρεινὴ καὶ πετρώδης. Σειρὰ ὄρεων ὑψηλοτάτων, σχεδὸν ἀδιάλειπτος, διαθέει ἀπ' ανατολῶν πρὸς δυσμὰς, κατὰ μήκος τῆς νήσου, διακρούσα αὐτὴν εἰς δύο, οὕτως εἰπεῖν, ἐπικλινῇ ἐπίπεδα, βόρειον καὶ νότιον. Ἀπαν δὲ τὸ ἀντολικὸν τῆς νήσου μέρος *Κρύκελος* καλούμενον εἶναι βράχος σχεδὸν μονόλιθος, ἀπότομος καὶ ὅλως ἄβατος καὶ αὐχμηρὰ ἐρημία, προκινώνους μόνον ὄρεα φέρουσα ἐνιαχοῦ ἐν χαράδραις ἐρριζωμέναις, ἀπὸ τῶν ὁποίων ζυλεύονται πένητές τινες καὶ ρυπαροὶ αἰγιαλλίται. Ἐντεῦθεν δὲ τοῦ Κρυκέλου, αἱ κλίσεις βαθμηδὸν

τῆς *Αἰγιάλης*, τοὺς ὁποίους διασχίζοντες παρασύρουν εἰς τὴν θάλασσαν, ἥτις καθίσταται ὅλη θολὴ ἐπὶ μακρὸν διάστημα.

Πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως, ἥ περίπου τῆς ὥρας, παρὰ τῇ ἀρχαίᾳ *Μινῳ*, ὑπάρχει εὐρυχωρότατος λιμὴν, *Κατάπολα* (Ἑκατόμυλα ἢ ὀρθότερον Κατάπολις, κάτω πόλις πρὸς διαστολὴν τῆς ἄνω, ἣς ἐπὶ τῆς *Μινῳας* ἢ τῆς νῦν *Χώρας*) καλούμενος, ἐπιμήκης ὅπως οὖν, ἔχων τὸ στόμιον εὐρὺ καὶ ἐστραμμένον πρὸς δυσμὰς, ἀσφαλέςτατος κατὰ παντὸς σχεδὸν ἀνέμου καὶ σπανίως κυμαίνόμενος· ἡ δὲ πρὸ τοῦ λιμένος θάλασσα, πνεόντων ἀρκτικῶν ἀνέμων, εἶναι τρικυμιώδης καὶ ἐπικίνδυνος, διότι ἐκεῖ τελευτᾷ τοῦ ἐκτεταμένου Ἰκαρίου πελάγους οἱ ἀντιπλήγες κυματισμοί. Πλησίον μάλιστα νησιδίων τινῶν, *Ψαλίδων* ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῶν καλούμενων, ὑπάρχει, καὶ ἐν πλήρει νησιμῇ ρεῦμα αἰέναν καὶ σφοδρὸν ἀπὸ τοῦ βορειανατολ. πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν ὀρμητικῶς κυλινδούμενον καὶ λίαν



Ἀρχαία ἐνδυμασία τῶν Ἀμοργιῶν γυναικῶν.

ἐλαττοῦνται, καὶ ἡ μὲν βόρειος, πρὸς τὰ δυτικὰ προχωροῦσα, ἀπολήγει ἐξαφανιζομένη εἰς λοφοειδεῖς πεδιάδας, ἡ δὲ νότιος εἶναι σχεδὸν ὅλη καλλιεργείας ἀνεπίδεκτος. Αἱ ἀκρόρειαι τῆς σειρᾶς ἀπάσης εἶναι ὄζυταις, ἄδενδροι καὶ ἄφυτοι ὅλως, ἐνιαχοῦ δὲ κορυφαί τινες κατάλευκοι ὑψοῦνται ὑπὲρ τὰς λοιπὰς, ὡς διὰ τὴν ἐπιδείξωσι καὶ μακρὰν τὸ σκελετῶδες τῆς γυμνότητός των καὶ τὸν λίθινον τῆς ὅλης νήσου πυρῆνα. Τὰ δὲ ἀπ' αἰῶνος καταρρέοντα ἀπ' αὐτῶν ὕδατα ὕδατα συμπαρέσυραν μεθ' ἑαυτῶν τὴν γῆν εἰς τοὺς μαστούς τῶν ὄρεων, ἀφ' ὧν, τοῦ χρόνου παρερχομένου, θέλει ἐκλείψει ὅλως διὰ τὴν ὑπερβολικὴν αὐτῶν κλίσιν καὶ εἰς μόναν τὰς ὑπὸ τῆς θέλει δυνθῆναι διαμεῖναι. Καταφερόμενα δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα μετὰ τοσαύτην κλίσιν καὶ μεγάλους καὶ ὀρμητικούς ποταμούς σχηματίζοντα, προξενοῦσι ἐλάδας αὐτοὺς εἰς τὰ χαμηλὰ καὶ ἐπίπεδα μέρη, τὰ ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων καλούμενα κάμποις τῆς *Χώρας*, τοῦ *Χωρίου*, τῆς *Κολοφῶτος* καὶ

κινδυνώδες τοῖς ἀγνοοῦσι τοῦτο ξένοις ναύταις. Κινδυνωδέστερος εἶναι ὁ πλοῦς κατὰ τὸ νότιον τῆς νήσου πέλαγος καὶ ἐν γαλήνῃ· διότι τὰ ὑψηλὰ καὶ κατωφερῇ ὄρη ἐξερευγόνται ἀνελπίστως λαίλαπας καὶ καταγίδας, αἵτινες ἐν ἡμέρᾳ μὲν φαίνονται μακρόθεν ἐπὶ χόρμενοι, συστρέφοντες καὶ ἀναρρίπτοντες θεαλλωδῶς τὴν θάλασσαν, ἐν νυκτὶ δὲ, ἄορατοι ὄντες, καθίστανται ὀλεθριώτεροι. Πᾶσα δὲ σχεδὸν ἡ παραλία τῆς νήσου εἶναι ἀπότομος, μάλιστα ἡ περὶ τὸν Κρύκελον, τῆς ὁποίας τὸ βάθος εἶναι ὑπερβολικόν· εὐτύχημα δὲ ὅτι ἡ θάλασσα ἐκείνη ἀπόκεντρος οὖσα δὲν συχνάζεται.

Περὶ τὴν Ἀμοργὸν ὑπάρχουσι νῆσοι τινὲς ιδιόκτητοι αὐτῆς, διὰ κακτημένου δικαίωματος καὶ παναρχαίης ἀδιαφιλονεικῆτος κατοχῆς, ἦτοι ἡ *Ἀνυδρος*, ἡ *Κραμβοῦσα*, τὰ *Ἀντικέρια*, ἡ *Κέρος*, ἡ *Σχοινοῦσα*, ἡ *Πράκλεια*, τὰ δύο *Κουφορήσια*, ἡ *Νικουρία*, αἱ *Μάκαρες*, ἡ *Τεγοῦσα*, ἡ *Κίναρος*, ἡ *Αἰδινθος*, καὶ τινες ἄλλαι μικραὶ ἐξ ὧν ἡ *Κίναρος*